Umarzanie zaległości podatkowych przez gminy zbyt uznaniowe

Kategoria: Rozwój i fundusze
Opublikowano: piątek, 28, grudzień 2018 12:03
Patrycja Grebla-Tarasek
Odsłony: 853

Samorządy zbyt uznaniowo umarzają zaległości podatkowe – zauważa NIK. W większości skontrolowanych jednostek postępowania prowadzono niezgodnie z prawem i nierzetelnie. Urzędnicy niewłaściwie gromadzą materiał dowodowy, nie dochowują terminów oraz nie przestrzegają jawności postępowań. Dodatkowo większość do wiadomości publicznej podaje nieprawdziwe kwoty umorzeń dla poszczególnych przedsiębiorców.

NIK skontrolowała 24 jednostki samorządu terytorialnego (urzędy gmin lub miast), by sprawdzić, czy organy podatkowe tych jednostek w okresie od stycznia 2014 r. do września 2017 r. prawidłowo prowadziły postępowania w sprawie umorzenia zaległości podatkowych. Organy wykonawcze gmin na podstawie przepisów art. 67a § 1 Ordynacji podatkowej mogą umarzać zaległości podatnikom, którzy wystąpią z takim wnioskiem. Kontrolerzy przeanalizowali dokumentację dotyczącą prawie 2 tysięcy postępowań podatkowych (spośród 5,8 tys. przeprowadzonych przez badane gminy). Zakończyły się one wydaniem 1,5 tys. decyzji umarzających zaległości podatkowe - na kwotę 33 mln zł. Ulg odmówiono w przypadku 413 decyzji - na kwotę 10,3 mln zł.

Kontrola pokazała, że samorządy nagminnie łamią zapisy Ordynacji podatkowej przy umarzaniu zaległości podatkowych**.** Uregulowań nie przestrzegało 21 spośród 24 skontrolowanych gmin. Nieprawidłowości ujawniono w 36% postępowań podatkowych (672), a po ich zakończeniu wydano decyzje umarzające zaległości podatkowe na kwotę 21,6 mln zł, która stanowiła aż 66% kwoty badanych umorzeń.

W 10 gminach organy podatkowe umorzyły ubiegającym się o to 191 podatnikom zaległości podatkowe w kwocie 7 mln zł, mimo że nie stwierdziły zaistnienia przesłanki „ważnego interesu podatnika" lub „interesu publicznego", o której mowa w przepisach. Z dokumentacji nie wynikało bowiem, aby świadczenie podatkowe nie mogło zostać spełnione bez doraźnej pomocy organów podatkowych. Przyznanie tych ulg uzasadniano m.in. powszechnym kryzysem światowym, koniecznością ponoszenia przez podatników bieżących wydatków czy też dokonanymi inwestycjami w ich przedsiębiorstwach, a także rekompensatami za określone działania podatników na rzecz gminy.

Z kolei 13 gmin umorzyło zaległości w łącznej kwocie 4 mln zł bez zebrania niezbędnych dokumentów, potwierdzających istnienie okoliczności wskazanych we wnioskach, co było konieczne do przyznania ulg. Sytuacja taka wystąpiła w 253 postępowaniach.

W siedmiu gminach nie wywiązywano się z ustawowego obowiązku sporządzania uzasadnienia faktycznego i prawnego decyzji. W 123 decyzjach albo ogólnie odnoszono się do okoliczności, jakie były przesłanką udzielenia ulgi (np. trudna sytuacja finansowa), albo w ogóle nie uzasadniano decyzji. Tymczasem prawo wymaga przedstawienia dokumentacji, która potwierdza przesłanki podane przez podatnika we wniosku o ulgę.

W trakcie prowadzonych przez 14 skontrolowanych gmin 117 postępowaniach nie przestrzegano terminów załatwienia sprawy i nie powiadamiano stron o zwłoce i o przyczynie niedotrzymania terminu wydania decyzji. Nie wywiązywano się także z obowiązków mających na celu zapewnienie jawności prowadzonych postępowań.

Najwyższa Izba Kontroli wnioskuje do wójtów, burmistrzów i prezydentów miast o wprowadzenie przez organy wykonawcze gmin skutecznych narzędzi ograniczających skalę nieprawidłowości w postępowaniach podatkowych, a zwłaszcza: zapewnienie lepszej znajomości przepisów podatkowych

Phoca PDF

przez pracowników zajmujących się sprawami związanymi z przyznawaniem ulg w podatkach lokalnych, m.in. poprzez szkolenia w zakresie zmian w obowiązujących przepisach, zintensyfikowanie weryfikacji projektów decyzji indywidualnych przez obsługę prawną urzędów gmin.

NIK wnosi również o rozważenie przez organy wykonawcze gmin powołania zespołów doradczych (działających na zasadzie kolegialności), bądź wdrożenia procedur wewnętrznych, wspierających te organy w toku postępowań podatkowych.

Źródło: www.nik.gov.pl

Phoca PDF